

"Un llarg sentit de comunió perdura al llarg de la història de l'Església catalana"

Dc, 5/05/2010 per Catalunya Religió

(Jaume Aymar/Catalunya Cristiana) El cardenal Tarcisio Bertone, secretari d'Estat del Vaticà, va tenir la deferència de concedir una llarga entrevista en exclusiva a Catalunya Cristiana i Ràdio Estel. Es va celebrar dilluns 26 d'abril al migdia a l'avantsala del saló major del Palau Episcopal de Barcelona, on el prelat era hoste d'honor del Cardenal Lluís Martínez Sistach, que també va ser-hi present. El cardenal Bertone acabava de tornar de la catedral, on havia seguit amb interès una visita guiada pels canonges Joan Guiteras i Josep Maria Martí Bonet; hi va anar acompanyat pel seu amfitrió i pel nunci de Sa Santedat, Mons. Renzo Fratini. Tarcisio Bertone és un home alt i afable, parla reposadament i les seves respostes són meditades i ben construïdes. El diàleg va discórrer amb un to de gran cordialitat.

Acaba vostè de tornar de Xile, un dels països emergents d'Amèrica Llatina, que encara pateix els efectes del terratrèmol recent... Quins desafiaments tenen plantejats els catòlics de Xile?

Certament que Xile és un país que té una gran història, una gran tradició, una estructura no només religiosa, sinó també econòmica, molt més forta que altres països de l'entorn. El terratrèmol ha colpit aquesta estructura econòmica en el context d'aquesta crisi mundial que Xile havia resistit prou bé fins aleshores. Ara ve el repte de la reconstrucció. L'Església xilena és una Església forta, que ha treballat bé en la formació dels laics i dels preveres, que ha defensat els drets humans, fins i tot en moments enterbolits de la història, i que va impulsar la creació de la Vicaria de Solidaritat. La societat xilena té avui moltes necessitats, i cal afrontar-les, però em sembla especialment urgent el repte de la formació de professionals laics amb inspiració cristiana compromisos en l'activitat política, tal com afirma el document de la Congregació per a la Doctrina de la Fe. El coneixement de la Doctrina Social de l'Església promou iniciatives positives, tant a les diòcesis com a l'Església en general. L'horitzó de l'Església a Xile s'albira bo, positiu, amb una mirada de futur. L'Església, sobretot a través de Càritas, ha emprès amb un gran compromís l'atenció de les persones que han estat més damnificades pel terratrèmol. Per exemple, la Universitat Catòlica, promoguda pel cardenal de Santiago, ha decidit construir mil habitatges per a les famílies que han estat perjudicades pel terratrèmol. Mil cases és un fet concret i positiu que posa en relleu la voluntat de l'Església de fer front als reptes i desafiaments avui del país.

A Barcelona, ha estat acollit com a hoste del cardenal Lluís Martínez Sistach. El diumenge 25 d'abril va presidir la beatificació del P. Josep

Tous, que primer va ser religiós caputxí i que després, obligat per les circumstàncies polítiques, va passar al presbiteri diocesà. Analògicament, vostè pertany a la família salesiana i després l'Església l'ha cridat a altres responsabilitats. Com es viu aquesta síntesi de carismes, de dons?

El pare Tous, sens dubte, ha tingut moltes vivències en la seva vida, però ha conservat sempre el cor de caputxí, de franciscà, amb la seves virtuts i espiritualitat característiques. Així mateix, quan va tornar a Catalunya, concretament a Barcelona, va fundar les Germanes Caputxines de la Mare del Diví Pastor, la qual cosa li va perpetre també mantenir el seu carisma. Es va dedicar i va treballar intensament en l'àmbit de la pastoral segons les indicacions del bisbe. El pare Tous va aconseguir fer una bella síntesi entre l'espiritualitat franciscana-caputxina i la del prevere diocesà, ja que juntament amb la dedicació a la pastoral ordinària i a la cura de les ànimes, va poder formar espiritualment un grup de noies, que després va adreçar cap a la missió de crear una congregació educativa. En el meu cas, jo sóc salesià i sempre he intentat viure, fins i tot des del ministeri episcopal i ara a la Cúria romana, l'esperit de Don Bosco, que és un esperit de família. Realment he intentat no perdre mai aquesta inspiració salesiana i portar-la a la vida, la passió pels joves i l'atenció educativa, que Benet XVI ha presentat com a repte fonamental davant de la dictadura del relativisme, amb models de referència per als joves que no són sempre nets i transparents. Jo intento fer aquesta síntesi en les relacions diplomàtiques, en les relacions internacionals, promovent el respecte a les persones i les estructures, els carismes, els talents..., de manera que es puguin viure junts l'humanisme i la purificació de la fe. I tot plegat viscut amb l'esperit que té a veure amb la missió de l'Església, que per al Papa és, abans que res, portar al món l'Evangelí.

Precisament la seva visita ha coincidit amb un aniversari entranyable, la visita de Don Bosco a Barcelona, on va ser cridat per una dama xilena, criolla, la senyora Dorotea de Chopitea. L'esperit evangelitzador de Don Bosco, quina urgència, quina actualitat té avui en el segle XXI?

Llegint les memòries biogràfiques de Don Bosco, recordo haver tingut sempre un gran afecte per aquesta senyora, Dorotea de Chopitea, que va ser la impulsora de la primera obra salesiana a Barcelona. És bonic tenir present que Don Bosco, que va recórrer el continent europeu, no va anar mai a missions, però va somniar un apostolat més enllà dels oceans —Argentina i Xile—, on van anar els primers salesians amb heroisme i dedicació... La llavor de l'Evangelí, que va ser sembrat amb entusiasme, ha arrelat en aquestes terres llunyanes. Ho podem veure encara avui a la Patagònia, on perduren les obres salesianes. Don Bosco va tenir realment aquesta visió apostòlica, universal, i va saber formar els joves salesians que van anar a terres llunyanes per oferir un projecte educatiu basat en la capacitat de donar valor a les peculiaritats de cada lloc i de transformar els joves en apòstols dels joves. Era la idea que repetia Joan Pau II en les seves trobades amb els joves. Em sembla que aquesta és la gran herència de Don Bosco. Sense precedents. I una altra cosa. Don Bosco havia somiat també el present i el futur d'Amèrica Llatina, en grans somnis visionaris, com ara la visió de la riquesa de Patagònia i del Sud de Xile. El famós Darwin havia proclamat que no hi havia res a explorar en aquelles terres on Don Bosco havia profetitzat que hi havia molt a explorar. I va tenir raó Don Bosco, passant per sobre de Darwin, tal com ho han reconegut després els grans exploradors [somriu]. Els primers salesians van fer grans troballes, perquè tenien molt d'exploradors. Van ser pioners pel que fa al reconeixement de les cultures i les riqueses locals. Es van anticipar així a les indicacions del Concili Vaticà II.

Com vostè ja sap, l'arxidiòcesi de Barcelona es prepara per a un esdeveniment extraordinari: la visita apostòlica del papa Benet XVI, convidat pel cardenal Lluís

Martínez Sistach, el pròxim 7 de novembre. Com creu que la comunitat diocesana es pot preparar fructuosament per a un esdeveniment històric com aquest?

La visita del Sant Pare és una visita que fa a una gran Església local com és la de Barcelona, en el marc de Catalunya, que és una realitat particular, però al mateix temps té com a gran objectiu la inauguració del temple de la Sagrada Família, una obra mestra que resumeix la teologia i els grans ideals de la família inspirada en la Sagrada Família segons la inspiració d'Antoni Gaudí, que ha estat un gran arquitecte. Crec que la comunitat diocesana s'ha de preparar amb un gran sentit de comunió amb l'Església universal; un sentit de comunió que perdura al llarg de la història en l'Església catalana. Ho he pogut experimentar aquests dies, com ara quan es proclama el mateix Credo: «Crec en l'Esperit Sant, la Santa Mare Església, catòlica, apostòlica i romana...» És molt important aquest sentit de la unitat, present en els seus ensenyaments, i també en el gran patrimoni de Gaudí, que és ja del món sencer, a través del qual s'expressa el veritable concepte de família, que gira al voltant de la fe i del projecte de Déu sobre la realitat de la convivència humana. Aquest és un gran do de Gaudí, una font d'inspiració i orientació per a les famílies cristianes. Recordem que l'Església és comunitat de famílies.

En el cinquè aniversari de l'elecció pel soli pontifici de Sa Santedat Benet XVI, quins eixos del seu pontificat descataria?

Molts han remarcat que Benet XVI ha estat un gran teòleg i un gran intel·lectual i que ha fet grans aportacions sobretot pel que fa a la presentació genuïna de la doctrina cristiana, a l'anunci de l'Evangeli, d'una manera convincent, donant raó de la pròpia fe. El cardenal Ratzinger deia que la missió dels teòlegs, més que tractar qüestions difícils, ha d'estar orientada sobretot cap a la defensa i la motivació de la fe de la gent senzilla. El mateix papa Benet XVI, que destaca per la riquesa de la seva teologia, amb una gran base dogmàtica i filosòfica, ha estat capaç de parlar als joves, a la gent senzilla. A través de la seva catequesi, dels seus discursos, ha reforçat la fe del poble cristià. També neixent que moltes pàgines de la seva reflexió estaven inspirades en Caritas in veritate, una encíclica social que ha remarcat la responsabilitat social de l'Església sobre l'ètica del món econòmic. El Papa ha posat així en relleu la importància de valorar el do de la gratuïtat en les relacions internacionals més enllà del càlcul de beneficis. Les seves encíclics i orientacions pastorals han estat realment un gran regal per a l'Església!

La seva visita a Catalunya s'ha tancat amb la seva presència a un altre lloc entranyable, com és el santuari monestir de Montserrat. Quin paper tenen avui els monestirs per esdevenir espais de pau, de pregària i de cultura? Com s'actualitza avui la missió monàstica?

Crec que el santuari de Montserrat és un exemple per als monestirs benedictins d'Europa i d'arreu del món al llarg de tota la història. Els monestirs són presents arreu del món. Recordo el viatge del Papa al Brasil, on va visitar un monestir benedictí en el qual, tot i que no comptava amb l'Escolania de Montserrat, es cantava el gregorià amb molta perfecció. Els monestirs benedictins han plasmat, i fins i tot diria que salvat, la riquesa de les tradicions clàssiques, de les tradicions cristianes... La funció cultural dels monestirs ha permès salvaguardar la dimensió

litúrgica, la pregària, la relació amb el Senyor, amb Déu Creador Pare, amb Jesús Salvador, sota la inspiració de l'Esperit Sant... Al mateix temps, han afavorit la creació de llocs de meditació, per tornar a entrar dins d'un mateix, davant del remolí de totes les veus que sentim, nosaltres també els homes d'Església, en el món modern. Crida l'atenció a molts pelegrins, i fins i tot turistes, la inscripció que hi ha en el pòrtic a l'entrada del Monastir de Montserrat: «Beata pacis visio» (sortosa visió de pau). Realment és un oasi de pau. Crec que la missió de formació de la pròpia vida que es fa des del Monastir és fonamental, tot fent present les arrels cristianes de la cultura europea, a les quals el Papa ha donat tanta importància. Aquest és un missatge per a Europa.

Jaume Aymar. Foto: Agustí Codinach. Enrevista publicada a [Catalunya Cristiana](#).